

Η κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς

Αντισυνταγματάρχης Γεώργιος Κουκάκης

Μέλος της ΑΛΛΗΛΟΝ

Ανώτερος Αξιωματικός του Στρατού Ξηράς, Μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών ([ΕΛΙΣΜΕ](#)), Κύριος Ερευνητής στο Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων ([ΚΕΔΙΣΑ](#)), Ερευνητικός Συνεργάτης (Research Associate) του [Hermes Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy](#). Κάτοχος Master of Arts στη «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο» του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Υποψήφιος Εκπαιδευτής Ενηλίκων (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), Συγγραφέας του βιβλίου «Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα» (Εκδόσεις Ινφογνώμων, Απρίλιος 2023)

[Georgios Koukakis | LinkedIn](#)

Περίληψη

Το παρόν άρθρο αναλύει τις ποικίλες δραστηριότητες με τις οποίες εμπλέκεται ο Στρατός Ξηράς και οι οποίες σχετίζονται με μία πληθώρα τομέων όπως οι υποδομές, η υγεία-περίθαλψη, ο πολιτισμός, η παιδεία, ο αθλητισμός, η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, οι φυσικές καταστροφές, κ.ά. Σκοπός του είναι η ανάδειξη της κοινωνικής προσφοράς του Στρατού Ξηράς, παρά το γεγονός ότι κύρια αποστολή του είναι η εξασφάλιση της άμυνας της χώρας, καθώς και η υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της πατρίδας.

Όπως πολύ σωστά επισημαίνεται στο εκδοτικό σημείωμα του παρόντος τεύχους, ο οργανωμένος εθελοντισμός αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο στη δομή και τη λειτουργία της κοινωνίας, δημιουργώντας πολλαπλασιαστικά, μακροπρόθεσμα και στιβαρά θετικά αποτελέσματα. Πολλές φορές μάλιστα **συμπληρώνει τις όποιες αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού, καλύπτοντας τα υπάρχοντα κενά σε προσωπικό, μέσα και υποδομές**. Μία τέτοια μορφή εθελοντισμού –αν και αποτελεί οξύμορο σχήμα, αφενός λόγω της υπαγωγής στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και αφετέρου λόγω της δράσης του κατόπιν εντολής της πολιτικής ηγεσίας– είναι και η κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς.¹ Ο λόγος που οι εν λόγω δραστηριότητες εντάσσονται στην ευρύτερη εθελοντική δράση είναι το γεγονός ότι ο Γενικός Κανονισμός Υπηρεσίας

στο Στρατό [Στρατιωτικός Κανονισμός 20-1 (ΣΚ 20-1)] που δημοσιεύτηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 130/1984 (ΦΕΚ 42Α της 10ης Απριλίου 1984) καθορίζει ότι **αποστολή του Στρατού είναι η εξασφάλιση της άμυνας της χώρας, καθώς και η υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της πατρίδας**. Συνεπώς, οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα –σύμφωνα με τον ΣΚ 20-1– θα πρέπει να θεωρείται ως δευτερεύουσα αποστολή. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Στρατός Ξηράς –ως ένας από τους τρεις Κλάδους των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων– εμπλέκεται σχεδόν καθημερινά σε μία πληθώρα δραστηριοτήτων που οφελούν σημαντικά το κοινωνικό σύνολο και οι οποίες σχετίζονται με τις υποδομές, την υγεία-περίθαλψη, τον πολιτισμό, την παιδεία, τον αθλητισμό, τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, τις φυσικές καταστροφές, κ.ά. Το δε **κόστος** (αξία υλικών, καυσίμων και ωρών απασχόλησης του στρατιωτικού προσωπικού) των

προαναφερθέντων δραστηριοτήτων για **το έτος 2022** ανήλθε στο διόλου ευκαταφρόνητο ποσό των **6.233.312,93€**.² Όσον αφορά την εκτέλεση **μικρών έργων υποδομής** (Εικόνα 1), η προσφορά του Στρατού Ξηράς συνίσταται στην τοποθέτηση προβολικών μηχανημάτων και διαδραστικών πινάκων, τον χρωματισμό και την επιδιόρθωση Σχολείων, την αποκατάσταση επαρχιακού οδικού δικτύου με μέσα του Μηχανικού, την τοποθέτηση γεφυρών τύπου «Μπέλεϋ», τη διάνοιξη και διευθέτηση ρεμάτων, τον εκχιονισμό οδών, τη συντήρηση, επισκευή, ευπρεπισμό και αγιογράφηση Ιερών Ναών, τη συμπίεση χλοοτάπητων, την απομάκρυνση ογκόλιθων, την οργάνωση-συντήρηση ανοιχτών δομών φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων, την εκτέλεση εργασιών σύνδεσης δικτύου ύδρευσης, κ.ά.³

Στον τομέα **της υγείας και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης** (Εικόνα 2),

ο Στρατός Ξηράς προσφέρει μέσω της συγκέντρωσης φιαλών αίματος κατόπιν εθελοντικών αιμοδοσιών στα στρατιωτικά νοσοκομεία, της εκπομπής περιπόλων κοινωνικής προσφοράς με ιατρικό κλιμάκιο σε χωριά και Δήμους, της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους κατοίκους ακριτικών περιοχών, της στελέχωσης περιφερειακών ιατρείων, της διάθεσης ιατρών για τη λειτουργία τμημάτων γενικών νοσοκομείων, της διάθεσης ασθενοφόρων επ' ωφελεία του ΕΚΑΒ, της συμμετοχής στο εθνικό σχέδιο «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» για τη μεταφορά εμβολίων στα κέντρα υγείας, της διάθεσης σκηνών για τις ανάγκες αντιμετώπισης της πανδημίας COVID19, της αεροδιακομιδής ασθενών, κ.ά.

Όσον αφορά τη διοργάνωση **πολιτιστι-**

κών και κοινωνικών εκδηλώσεων (Εικόνα 3), η προσφορά του Στρατού Ξηράς

συνίσταται στη διάθεση τμημάτων αποδόσεως τιμών και αντιπροσωπειών, καθώς και υλικών και μέσων σε εορτασμούς θρησκευτικών εορτών και εθνικών επετείων, την έκθεση κειμηλίων, τη διάθεση τμημάτων στρατιωτικής μουσικής για την πραγματοποίηση διάφορων πολιτιστικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, τη διάθεση στρατιωτικών λεσχών για την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων φιλανθρωπικού χαρακτήρα, την πραγματοποίηση εκθέσεων και την παράθεση γευμάτων κρατικών φορέων και οργανώσεων, κ.ά. Εικόνα 2 Η κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς Κουκάκης Γεώργιος Περιοδικό e-Άλληλον (12ο τεύχος) Σελίδα 3 από 4.

Στον τομέα της **παιδείας και του αθλητισμού** (Εικόνα 4), ο Στρατός Ξηράς προσφέρει μέσω της λειτουργίας των στρατιωτικών μουσείων, της διάθεσης σκηνών

για τη διεξαγωγή υγειονομικής και πρακτικής εξέτασης των υποψηφίων φοιτητών για τα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) στο

πλαίσιο των πανελληνίων εξετάσεων, της ενημέρωσης μαθητών στο πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού, της συγκέντρωσης αναλώσιμων υλικών και παράδοσής τους ως προσφορά αγάπης στο παιδικό χωριό SOS, τη διάθεση οδηγών σε παραρτήματα ΑΜΕΑ και το ΕΚΑΒ, την επίδοση γραφικής ύλης και παιχνιδιών σε μαθητές, κ.ά.

Όσον αφορά τέλος **τις λοιπές δραστηριότητες** (Εικόνα 5), η προσφορά του

Στρατού Ξηράς συνίσταται στην εκπομπή εποχούμενων περιπόλων στο πλαίσιο ενίσχυσης της επιτήρησης για την αποτελεσματική αποτροπή των μεταναστευτικών ροών, τη διάθεση προσωπικού και μέσων για την εξουδετέρωση - καταστροφή βλημάτων, την προσφορά μεριδίων συσσιτίου, άρτου και τροφίμων σε δημοτικά γηροκομεία και Ιερούς Ναούς, την επίδοση δεμάτων με τρόφιμα σε άπορες οικογένειες, τη συγκέντρωση ειδών ρουχισμού με σκοπό την ενίσχυση του σπιτιού του συλλόγου «Το Χαμόγελο Του Παιδιού», την πραγματοποίηση καθαρισμού ακτών, την εθελοντική δένδροφύτευση, την εκτέλεση περιπολιών δασοπροστασίας, τη συμμετοχή με προσωπικό και μέσα στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών, την εκπαίδευση σε Α΄ Βοήθειες, κ.ά. Επιπλέον, ο Στρατός Ξηράς -λόγω της άμεσης **ετοιμότητας**, άρτιας **εκπαίδευσης** και **νοοτροπίας** του προσωπικού, **εξειδικευμένων μέσων και προσωπικού** που διαθέτει, αυστηρής ιεραρχικής **δομής**, και τυποποιημένων **διαδικασιών**, που εφαρμόζει- έχει αναλάβει ηγετική δράση κατά την εκδήλωση πολλών διαφορετικών κρίσεων όπως **τη μεταναστευτική κρίση του 2015-2016** με τη διάθεση προσωπικού, υλικών και μέσων για την αρχική λειτουρ-

γία Εικόνα 3 Εικόνα 4 Η κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς Κουκάκης Γεώργιος Περιοδικό e-Άλληλον (12ο τεύχος) Σελίδα 4 από 4 των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, την **υγειονομική κρίση του COVID-19** με τη διάθεση προσωπικού, υλικών και μέσων για τον εμβολιασμό των πολιτών, αλλά και την πρόσφατη εμπλοκή του στη διάσωση πολιτών κατά τις **φυσικές καταστροφές** που σημειώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2023. Εν κατακλείδι, αυτό που θα πρέπει να έχουμε όλοι υπόψιν μας όσον αφορά την κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς είναι ότι -εκτός από τα τεράστια χρηματικά ποσά και τους πόρους που δαπανούνται για την υλοποίησή της- δεν αποτελεί την πρωταρχική του αποστολή, συνεπώς σε περίπτωση διεξαγωγής στρατιωτικών επιχειρήσεων η κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς θα περιοριστεί στις άκρως απαραίτητες δραστηριότητες. Δεν θα πρέπει τέλος να λησμονούμε το γεγονός ότι **το στρατιωτικό προσωπικό που συμμετέχει στις εν λόγω δραστηριότητες «αναγκάζεται» αρκετές φορές** -ειδικά στην περίπτωση κρίσεων- να βρίσκεται μακριά από την οικογένειά του, η οποία συνήθως (λόγω των μεταθέσεων) στερείται την υποστήριξη συγγενών και φίλων, γεγονός που αναδεικνύει ακόμα περισσότερο τη σημασία της εν λόγω ανιδιοτελούς κοινωνικής προσφοράς του προσωπικού το οποίο ενσαρκώνει το αρχαιοελληνικό ρητό: **«Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης»**.⁴

¹ Η γνώμη που διατυπώνεται στο κείμενο εκφράζει τις προσωπικές απόψεις του συγγραφέα και σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζει την επίσημη θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης ή του Ελληνικού Στρατού.

² Το εν λόγω ποσό επιμερίζεται σε 1.309.471,84€ για το Α΄ τρίμηνο, 1.390.320,37€ για το Β΄ τρίμηνο, 2.398.687,23€ για το Γ΄ τρίμηνο και 1.134.833,49€ για το Δ΄ τρίμηνο του 2022. ³ Όλες οι φωτογραφίες και τα στοιχεία που παρατίθενται στο άρθρο προέρχονται από την επίσημη ιστοσελίδα του Γενικού Επιτελείου Στρατού (<http://army.gr/el>).

⁴ Ένας είναι ο καλύτερος οίωνος (σημάδι), να αγωνίζεται κανείς για την πατρίδα. Η φράση προέρχεται από το Ομηρικό έπος Ιλιάδα (Μ 243) και πιο συγκεκριμένα το σημείο όπου ο Πολυδάμας προέτρεψε τον Έκτορα να αποφύγουν τη μάχη λόγω κάποιων κακών οίωνων. Η απάντηση που έλαβε από τον Έκτορα περιείχε μεταξύ άλλων και την εν λόγω φράση